

A keresztyénné vált birodalom

Nagy Konstantin császár (272-337) milánói rendeletével (313) a keresztyének vallásszabadságot nyertek a Római Birodalom egész területén.

3. oldal

A tömegpszichózis kialakulása

A középkori tömeghisztériákra hatásos ellenszer volt a nyilvános kivégzés, amikor a tömeg a haragját egyetlen személyre tudta összpontosítani.

4. oldal

A gyülekezeti házak szerepe

Az istentisztelet után az emberek egy tea mellett elbeszélgetnek, és így az Ige mellett a közösség élményével is térnek haza a vasárnapi ebédhez.

5. oldal

HARANGSZÓ

A KIRÁLYHÁGÓMELLÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET GYÜLEKEZETI LAPJA ● 2016. ÁPRILIS 17. ÉVFOLYAM 8. SZÁM



Nyájszellem

Szorongó lények vagyunk. Belső, rejtett félelmeink és tudatos aggodalmaink minduntalan arra serkentenek, hogy biztonságot, befogadást és nyugalmat keressünk. Ezt pedig leghamarabb a többi ember közössége ajánlja fel. Az emberi közösségekbe és társadalmakba való befogadásnak ugyanakkor nagy ára van: igazodni kell ahhoz a közösséghez, amelyik befogadott. A bárkit befogadó tömeg minden bűnt megbocsát, csak egyet nem: ha kilógsz, ha más vagy, ha különbözöl. Nagy kísértés ez a hasonulás, a megfelelési kényszer. A szorongást és félelmet nem oldja fel, csak elnyomja egy hamis biztonságérzettel: tartozol valahova. Ne szabjátok magatokat e világhoz – hangzik a Szentírás figyelmeztetése. Mert éppen ezt az árat kéri a világ a felajánlott nyugalomért:

önmagunk átszabását, Istentől kapott egyediségünk és értékes mivoltunk összekaszabolását. A világhoz való hasonlítás eltorzítja az embert. És végül is nem ez a világ dicsősége: eltorzult, önmagukat elvesztett emberek sodródása a tömeggel, valamerre, egy ismeretlen és beláthatatlan cél felé? A széles út vándorai ezek a tömegek. A keskeny úton kevesen járnak, de soha nem magányosan. Ha nemet mondasz a világ nyájszellemének, az nem jelent magányosságot, mert vannak még, akik ezen az úton járnak. Akiket Isten Lelke vezérel, azok Istennek fiai. Istennek gyermekei pedig olyan nyáj, amelyeknek nem szelleme, hanem Pásztorja van. Cserébe pedig nem kell mást adnunk, csak bűneiket a Megváltó kezébe.

Ismerik az én hangomat

A feltámadott Jézus Krisztus útra hívja az Ő gyermekeit. Húsvét után nincs helye se a bezárkózó félelemnek, se az önmagunkra néző ünneplésnek. Jézus elindult, hogy megkeresse, ami elveszett. Az Ő gyermekei pedig szolgálatot kapnak: az Úr útjának előkészítését ebben a világban – a világ felé. Keserves, nehéz és háládatlan munka ez, mégis ez az, amit Urunk az övéire bízott.

A gödröket be kell tölteni. A gödrös úton nehezen halad az ember, és kellemetlen az utazás. A világ pusztaságában egyengetni kell az Úrnak útját. Minden völgy fel kell hogy emelkedjen, minden hegy pedig alá kell hogy szálljon, és az egyenletlen egyenessé kell hogy legyen. Ilyen úton akarja Isten a maga népét hazavezetni a pusztából.

Ezen az egyenes úton maga Isten jön, maga Isten közeledik népéhez. Közeledik Jézus Krisztus által, mert segíteni, gyógyítani, vigasztalni akar bennünket. Mennyire szükségünk van nekünk erre! Hiszen mindnyájan segítségre szorulunk. Ez a világ beteg és vigasztalan. Beteg az ember a bűnei miatt és vigasztalásra szorul, mert látja, hogy a maga erejéből nem tud bűneiből kiszabadulni.

Az ember a telhetetlenség vétkében van, elfordul Istentől, és megy a maga útján. Ilyenkor az ember beteggé válik. Mert bármivel rendelkezik is, nincs békesége, öröme. Vágyik mindig valami többre. (folytatás a 2. oldalon)

Ismerik az én hangomat

(folytatás az 1. oldalról)

A telhetetlen ember pedig állandóan méltatlankodik, háborog. Beteggé válik. Pedig lenne lehetőség a gyógyulásra: a bűnbánat. Az alázatos, bűnbánó ember megtapasztalja, hogy Jézus Krisztus által van számára gyógyulás.

Jön az Úr, de nem csak Ő. Azt halljuk, hogy készítsétek az utat, vagyis az ember is akar Istennel találkozni. Nem csak Isten jön, hanem az ember is közeledik Istenhez. Kik találkoznak? Az Isten és az ember!

Az Úr békességet akar adni. A békesség, vagy az ősi nyelven a sálóm külső és belső békességet jelent. Akinek békessége van, az boldog, sikeres, megszentelődött életű ember. Ezt a békességet csak az Istennel való közösségben élve kapjuk meg. Amikor imádkozva, Igét olvasva Istennel vagyunk közösségben, akkor mindig békességünk van, és boldogok vagyunk. Ezért olyan fontos, hogy rendszeresen imádkozunk, az Igét olvassuk, és az Isten parancsolatait, rendelkezései, végzéseit szerint szolgáljunk az Ő dicsőségére és az emberek javára.

Amikor azonban elszakadunk az Istentől, nincs békességünk. Bűneink elszakítanak az Úrtól, és ilyenkor elégedetlenek, nyugtalanok, idegesek, békétlenek leszünk. Elszakadunk Tőle, a minden jónak forrásától, és így békétlenné válik az ember.

Az Istentől elszakadt embernek azonban nincs békessége. Milyen fontos a keresztyén ember számára a hit. Hinni, hogy Isten gyógyít Jézus által! Hinni, hogy Isten vigasztal Jézus által! Hinni, hogy Isten megújít Jézus által! Hinni, hogy van bűnbocsánat! Hinni, hogy van örök élet! Nekem is! Neked is! Mindnyájunknak! Különben, ha nem hiszünk, nincs békességünk.

A hitetlen ember olyan, mint a háborgó tenger, amely nem nyughatik, és amelynek vize iszapot és sárt hány ki. Mennyi ilyen ember van! Keresztyénnek vallja magát, de mindig háborog mindenért. Méltatlankodik, elégedetlenkedik. Másokat besároz, és iszapossá, járhatatlanná tesz maga körül mindent. Ezért nem tud sok hitves, gyermek, barát Isten felé menni, mert a háborgó ember iszapossá, járhatatlanná teszi az utat az Úr felé.

Egyre nehezebb utat készíteni az Úrnak ebben a világban. Nem is azért, mert a világ ellenzi Isten gyermekeinek szolgálatát. Ennél van sokkal rosszabb is: a világ unott, nem érdekli Isten hívó szava és üzenete.

CSOMAY ÁRPÁD

Személyesen megszólítva

„Még mondtam az imádságot, amikor Gábrriel, az a férfiú, akit az előbb a látomásban láttam, sebesen hozzám repült, megérintett engem az esti áldozat idején.” (Dán 9,21)

Dániel Isten előtt önti ki szívét. Az íráskor föl hajolva Istenhez fordul imádságban. Jeremiás könyvét olvasva ismét rátalál az ígéretekre, mely szerint a babiloni fogság 70 évig fog tartani. Ezért imában Isten elé viszi az egész nép ügyét, és könyörög, hogy Isten ne késlekedjen megmenteni népét. Az ígéretek számon kérhetőek.

Imádságainkkal kapcsolatosan vannak olyan dolgok, melyeket tudhatunk, és vannak olyanok, melyeket nem. Például biztosan tudhatjuk, hogy, ha Isten úgy ismerjük mint Atyánkat Jézus Krisztusban, akkor imáink meghallgatásra találhatnak, és azt is tudjuk, hogy a válaszok mindig akaratainak megfelelően érkeznek

majd. Nem tudhatjuk azonban, hogy a válaszok mikor érkeznek, és milyenek lesznek.

Dániel imájára a válasz csodálatos módon azonnal jött. Miközben imádkozott, Gábrriel máris hozta a választ. Ahogy meglepően gyorsan jött a válasz, olyan meglepő a tartalma is. Amikor ugyanis Dániel hetven évről kérdezi Istent, az angyal hetven évhétről számol be.

Dániel jelen helyzetre nézve kérdezi Istent, Aki az eseményeket a jövőre vonatkozóan magyarázza válaszában. Amikor sürgetően, azonnali választ szeretnénk Istentől, az elmaradhat, de sokszor megdöbbenhet minket is. Mégis bizonyosan tudhatjuk: válasza az Ő dicsőségére lesz. Isten imáinkra adott válasza felülmúlja elvárásainkat.

Tanuljunk meg elmondani mi is Jézussal együtt: mindazáltal ne úgy legyen, amint én akarom, hanem amint te (Mt 26,39). Ámen.

KISS SZABOLCS



Mit lehetne másképp?

„Kicsoda köztetek bölcs és okos? Mutassa meg az ő jó életéből az ő cselekedeteit bölcsességnek szelidségével.” (Jak 3,13)

Életünk során mindannyian elérkezünk egy olyan ponthoz, amikor szinte önkéntelenül gondolunk vissza az eltelt időre, a velünk történetekre, illetve arra, amit tettünk vagy elmulasztottunk megtenni. Ilyenkor eljátszunk a gondolattal, ha lehetőségünk lenne egy időutazásra a múltba, vagyis, ha újrakezdhetnénk az életet, vajon akkor is mindent ugyanúgy cselekednénk, mint korábban, vagy lenne, amit másképp oldanánk meg, amin talán változtatnánk. Ki ne foglalkozott volna már ezzel a kérdéssel? S ha már mindnyájan érintettek vagyunk, vagyis szembesültünk ezzel a jelenséggel, vajon milyen eredményre jutottunk? Arányait tekintve, mely cselekedetek lennének túlsúlyban, azok, amelyeket újra megismételnénk, vagy azok, amelyeket elhagynánk, illetve máshogyan tennénk? Egyáltalán, mire van szükségünk ahhoz, hogy döntéseink, viszonyulásaink és cselekedeteink miatt ne vádolhasson a lelkiismeretünk?

Azt hiszem, az az ember a leginkább elégedett ezzel az önvizsgálattal, aki lelki békével és boldogan tudja nyugtázni: ő másodszor is mindent, vagy legalábbis, majdnem mindent ugyanúgy tenne. Ehhez viszont arra van szükség,

amiről Jakab apostol ír az Igében, azaz isteni bölcsességre. Ezzel senki nem rendelkezik közülünk, nem is velünk született adottság. Istentől kaphatjuk ajándékba, ha kérjük. Nem szabad összetéveszteni az élettapasztalattal, mely a korrallal együtt jár, s amire sokszor ugyancsak a bölcsesség kifejezést használjuk. Az isteni bölcsesség nem ugyanaz az emberi bölcsességgel, az okossággal vagy a magas intelligenciával. Akit Isten bölcsé tesz, lett légyen az akár írástudatlan vagy kevésbé iskolázott (lásd Jézus tanítványait), az meg tudja szegényíteni a világ bölcsseit is (1Kor 1,27-28). „Mert az Isten bolondsága bölcsőbb az emberknél” (1Kor 1,25a).

Aki magáról sokat tart, úgy gondolja, okosabb másoknál, és ezért lenézi, megveti őket, az lehet bölcs a világ szerint, de Isten szerint bolond. Isten elébe egyvalamivel mehetünk: a gyengeségeinkkel, erőtlenségeinkkel.” Aki pedig dicsekedik, az Úrnak dicsekedjék” (1Kor 1,31).

Ha tétlül valami Isten szerinti jót, azt a Tőle kapott bölcsességgel tehetted, ezért minden köszönet és hála Őt illeti meg, nem téged. Légy hálás neki azért, hogy tehetted, mert ez is kegyelem! Kérd szakadatlanul az Isten bölcsességét, hogy semmilyen tettetért ne kelljen szegénykezned Jézus előtt, amikor ismét visszajön a földre! Ámen.

SZILÁGYI BALÁZS

A keresztényénné vált birodalom

Constantinus (Nagy Konstantin) császár (272-337) milánói rendeletével (313) a keresztények vallásszabadságot nyertek a Római Birodalom egész területén, amivel megkezdődött a keresztény egyház felvirágzásának kora.

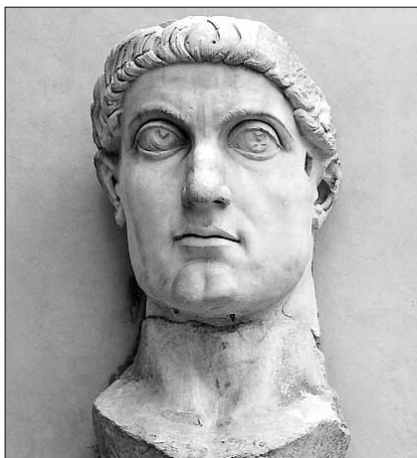
Constantinus császár 313-ban hirdette ki az „edictum Mediolanense” néven ismerté vált rendeletet, melyben „religio licita” (megengedett vallás) rangra emelte a kereszténységet. Ez a gyakorlatban azt jelentette, hogy a kereszténység egyenrangúvá vált a pogány vallással: közjogilag elismerték, és az elkobzott épületeket és telkeket azonnali hatállyal visszaszolgáltatták.

A császár fokozatosan, de annál céltudatosabban indította el a kereszténységet az állam hivatalos vallásává válás útján. A pogány istenek tisztelőinek heves ellenállását elkerülendő először törvényi reformok útján hintette el a keresztény értékek magvait. 315-ben megszüntette a keresztre feszítést mint halálbüntetési formát; betiltotta a gladiátor-játékokat; törvénnyel védte a gyerekek, a rabszolgák és a foglyok életét; megtiltotta a bűnösök homlokára való jel égetését; a keresztény papokat felmentette a kötelező katonai szolgálat alól, az egyházat a közteherviselés alól, a templomoknak pedig menedékjogi kiváltságot adott; 321-től a vasárnapot pedig állami pihenőnappá tette.

Rómában ekkor épült fel a Szent Péter- és a Szent Pál-bazilika, Jeruzsálemben a Golgota hegyén a Szent Sír temploma, Betlehemben pedig a Születés temploma. Konstantinápolyt (amit róla neveznek át Bizántonról), az Új Rómát a Birodalom fővárosává tette, amit 330. május 11-én kizárólag keresztény papok szenteltek fel. Miután az állami intézmények is átköltöztek, a császárné lateráni palotáját Róma püspökének ajándékozta, ami kibővítése után Róma püspökeinek székhelye lett. A császári jelenlét hiányában lassanként megerősödött, később pedig egyre inkább önállósult az egyház nyugati része a keleten élő császárral szemben.

Kitűnik ez abból is, hogy míg Keleten Constantinust szentté nyilvánították és a 13. apostolnak tekintették, addig a Nyugati egyházban csak mint „nagy” embert tisztelték, aki sokat tett a kereszténységért. Babonái, rokonai között tartott vérengzései, és a tény miatt, hogy csak halála előtt keresztelkedett meg, nem érdemelte ki, hogy szentté avassák – bár ezt a keresztység büntőrlő erejével szokták magyarázni, mintha a keresztelés után elkövetett bűnökért Isten nem bocsátaná meg!

Cézarei Eusebius (265-339) egyházatya (aki a hagyomány szerint nagy hatással volt Constantinus császárra) tanítása szerint a földi birodalom az égi tökéletes tükörképe, a császár pedig az isteni hatalom földi megtestesítője, ezért egyben az egyház abszolút feje is. A vallási béke és egység patronusaként pedig jogformálhat (és formált is!) a zsinatok összehívására, és a tantételek (általában a birodalmi érdekek szerinti) értelmezésére is. Keleten el-



lenkezés nélkül váltak a későbbi császárok állami és vallási vezetőkké (cezareapapizmus), de nyugaton kezdetektől fogva harcoltak ellene.

A Római Birodalom hivatalos vallásává I. Theodosius császár tette a kereszténységet 392-ben. A keresztények mentességeit állandósította, privilégiumait tovább terjesztette. Ez legszembetűnőbben a püspök bírói jogkörében látszott meg, amit az állami tisztviselők megvesztegethetősége elleni intézkedésként vezettek be. A törvények is tovább „finomodtak”: tilos volt a gyermekek kitevése és a gyermekkereskedelem, megszüntették az ágyasság intézményét, és megtiltották a rabszolgák megölését is.

Bár a templomok menedékjogát korlátozták (a bűnözők kihasználták az egyház könyörületét), az emberiség terjedése jól mutatta, hogy a keresztény egyház nemcsak az önálló társadalmi rendszerré való válás útján indult el, de a krisztusi tanítványátétel parancsának is egyre szélesebb körben szerzett érvényt.

A pogány istentisztelet valamennyi formáját szigorúan betiltották, és semmiféle pogány szertartást nem volt szabad végezni. Egyes vélemények szerint az ókori olimpiai játékok is tiltó rendeletek nyomán szűntek meg.

A pogányságra a végső csapást I. Iustinianus császár (527-565) mérte, aki 529-ben bezáratta az athéni újplatonista iskolát, amivel gyakorlatilag a pogány hellenizmus nevelőintézetét szüntette meg.

A Constantinus császár hozta szabadság megteremtette a kibontakozás lehetőségét Krisztus egyháza számára az önszerveződés és a társadalom átfarmálása terén. Az egyház jó sáfárként élt is ezzel az eséllyel, bár a hirtelen jött szabadsággal nem mindig tudott a legheylesebben élni. A hatalommal együtt járt az azzal való visszaélés lehetősége, és az erőszakos térítés. Az előjogok megkönnyítették ugyan az egyház életét, de az érdekből lett keresztények gyengítették az erkölcsi fegyelmet, és egyre simulékonyabbá, néha megalkuvóvá tették az egyházat a misszió (és sajnos nemcsak a misszió) érdekében.

TOKÁR SÁNDOR

Nagy Konstantin császár látomása

„...miközben imádkozott, az Úr egy fénylő kereszt és egy felirat látomását küldte a császárnak, mely arra figyelmeztette őt, hogy ezen jel által győzedelmeskedni fog.” (Eusebius Pamphilius)

A 312. október 28-án lezajlott Milvius hídi csatában a római császár egy isteni jel segítségével győzte le túlerőben lévő riválisát.

Egy hosszú, éhezéssel teli év után Róma népe elégedetlenül zúgolódott Maxentius császár ellen, és az elégedetlenség közepette Britanniában egy katonatiszt fiát, Constantinust kiáltották ki császárnak, aki azonnal el is indult Róma felé. Ahogy ennek hírért vette, Maxentius csapatai élén megindult északnak.

A két hadsereg a Milvius hídnál ütközött meg. Maxentius – háta mögött a folyóval – felsorakoztatta 75 ezres seregét, ám először mégis a harmadakkora katonai erővel rendelkező Constantinus támadott: előrelendült a korábbi csatában oly sikeres lovasság.

Maxentius hátrálni kezdett, valószínűleg azért, hogy a túlsó parton vetesse meg a lábát. Ám a visszavonuló katonák súlya alatt nyikorgó rögtönzött híd kezdett beszakadni. „Emberek és csónakok tűntek el a mélyben. Elsőként az istentelen [Maxentius], majd a vele tartó pajzshordozók sülyedtek ólomként a hatalmas áradatba, miként ezt az isteni szózat megjövendölte” – írja Eusebius egyházatya.

Maxentius holttestét csak másnap lelték meg, fejét körülhordozták Rómában, hogy haláláról mindenki meggyőződhesen.

Constantinusnak a csata előtti este látomása volt: amikor isteni segedelemért könyörgött, feltekintett, s „egy fénylő kereszt” lángolt az égen, benne a görög szavakkal „Ev Toúτω Νίκα”, vagyis „E jelben győzni fogsz!” A jelet Constantinus a labarum, a hadi lobogó tetejére helyezte, amikor harcra indult.

Amikor Constantinus bevonult Rómába, szokatlan módon nem kereste fel Jupiter templomát, hogy a hagyományos áldozatok elvégezze – ezzel is jelezvén, hogy az ő uralkodása másféle lesz. Egy évvel később (Liciniusszal, a keleti birodalomrész augustusával együtt) kiadta a mediolanumi (milánói) ediktumot, amely mindenki számára – így a keresztényeknek is – szabad vallásgyakorlást engedélyezett. 337 májusában pedig – néhány nappal a halála előtt – hivatalosan is megkeresztelkedett: ő volt az első császár, aki felvette a kereszténységet.

Felelősségem tudatában

Számos esetben bizonyos vallási összejövetelek alkalmával a tömeghisztériára, tömegpszichózisra alapoz az irányítók nagy része. Hatalmas vihart kavart Jim Jones esete, aki a Népek Temploma elnevezésű szekta vezetője volt. Gyógyítónak mondták, aki (saját bevallása szerint) halottakat is feltámasztott. De ugyanakkor arról győzte meg az embereket, hogy az élet rossz, bűnös, csak szenvedést hoz, ezért egyetlen helyes megoldás van: a halál. Miért gyógyít, támaszt fel, ha aztán öngyilkosságra kényszerít? Ha annyira terhes ez az élet és a vagyon, Jones miért halmozott fel magának a követőitől 11 millió dollárnyi „semmit”?

Tudjuk a választ. De akkor hogyan vett rá 900 embert, hogy vessen véget saját, családjá, sőt gyermekei életének is ciánkálival „dúsított” gyümölcsle felhajtásával? Tömegpszichózis. Azaz „generált közvélekedés.” Mi sohasem engedünk ennek a kényszernek? Nem mentünk a többiek után, mert... Miért is? A tömegben el lehet bújni, ugyanakkor lehet valahová tartozni is. A tömegben ki lehet mondani a titkos vágyakat. A tömegben nyugodtan másokra lehet fogni a hibákat, tévedéseket.

A szekták és azoknak vezetői többek között ezeket az igényeket igyekeznek kihasználni, és ezek alapján törekednek általuk meghatározott vágyakat gerjeszteni követőikben. Az ember társas lény, ösztönösen tartozni akar valahová, hogy ez által érzelmi biztonságban, lelki harmóniában érezze magát. Az egyre gyarapodó egyedülállók, a magányosok, a menekülők nem találják ezt a biztonságot. Nagyon könnyen a tagokra vadászó szekták áldozatai lesznek. Hiszen a szekta mindig jobb világot kínál annál, mint amiben a leendő tag éli az életét.

Első pillanatban a szekta egy nagy, szerető és megértő „család” képét ragasztja az eléje kerülők szemére. Közben elkéri javaikat, az őket figyelmeztető családtagok megtagadására kötelezik őket, és persze feltétlen odaadást várnak el. A témában jártas pszichológusok egybehangzó véleménye, hogy a szektába csúsztatók hatvan százaléka „krónikus érzelmi labilitással, intenzitászavarral küzd”. Ugye, nem tőlünk menekülnek ezek az emberek? Ugye, nem a mi kirekesztő, elutasító, ítélkező magatartásunk tesz egyszemélyes kiszolgáltatottakká?

SZABÓ JÓZSEF

A tömegpszichózis kialakulása

A középkori tömeghisztériákra hatásos ellen-szer volt a nyilvános kivégzés. Akkor is sokféle feszültség gyülemlt fel az emberekben a nyomor, a sokrétű elégedetlenség miatt. A piactereken végrehajtott kivégzések az elretten-tésen, nyilvános példa statuálásán túl, még egy másik, nem elhanyagolható funkciót is betöltöttek.



A tömeg a gyűlöletét, a haragját, az elégedetlenségét egyetlen személyre tudta összpontosítani. Nyomorukról, gondjaikról hiába is beszéltek volna. Sztrájk a középkorban?! De az elítélt alkalmas volt arra, hogy „magára vegyen” minden feszültséget. Az összeverődött tömeg szidhatta, alázhatta az aktuálisan kivégzendőt, levezethette a dühét. Nyugodtan gyűlölködhetett. S ez többé-kevésbé működött. Egy-egy kivégzés után, az elítélten kívül, mindenki elégedetten mehetett haza.

És ma? A tömeghisztéria, a tüntetések a legtöbb esetben valami más, valami mélyebb dolgról szólnak, mint, amit ott és akkor kiabálnak az emberek. Valami lelki összeomlás, valami olyan, ami a felgyülemlt lelki feszültségtől szabadítja meg az embereket. Egyfajta „pszichikai” nyomás, mely egy időben, azonos helyen egy tömegre képes hatni. Összetett dolog, mert a tömeghisztéria mögött ott van a tömegpszichózis. Régi elmélet, ha az emberek egy névtelen tömeg tagjaivá válnak, nem képesek logikusan gondolni, cselekedni. Azt teszik, amit a többiek. Ilyenkor a tömeg kiszámíthatatlanná válik, viselkedése hisztérikus és veszélyes. Ez érvényes a spontán összeverődött tömegre is.

EGYÜTT KÖNYVEB?

Igen ám, de a manapság szervezett, nagyon is divatos tüntetéseket, tömeges felvonulásokat a modern szociálpszichológia nagyjóján keresztül vizsgálva, szakemberek mondják, hogy gyakran a tömeg sokkal tudatosabban viselkedik, mint ahogyan azt korábban gondoltuk. Befolyás alatt: van egy ügy, vannak hangadók, de mégis valamilyen szinten önállóan gomolyog a tömeg. Egy ilyen tömegben dühös embereket lát a szemlélő, de ezek a dühös emberek nem cselekszenek logikátlanul. A legtöbb esetben nem hisztérikusak, hanem nagyon is tuda-

tosan, számos esetben okosan irányítják magukat, illetve engedik vezetni magukat.

Az emberek azért „tüntetnek”, hogy bizonyos dolgokat, melyeket egyedül nem tudnak elérni, azokat tömegben, a többi hasonló gondolkodásával összefogva elérjenek. Sok esetben nem véletlenül, tudatlanul csapódnak a tömeghez, hanem nagyon is tudatosan, felkészülten vesznek részt egy-egy ilyen megmozduláson. Fontos és meghatározó tényező, hogy a tömegben lévőek akkor és ott egyenlők. Megvan a közös ellenségük. Mindannyian ezt a közös ellenséget akarják legyőzni. Mindeközben köreikből eltűnnek az egyedi meghatározó jelek, de a tömeg egyedi entitásként kezd el működni. Nincs saját véleményük, illetve mindenkinek ugyanaz a véleménye. Ahogyan sikerült elérni céljukat, hamar szétoszlanak. A tömegpszichózis valami olyasmi, ami rávesz embereket, tömegeket olyan dolgok cselekvésére, amit önszántukból nem tennének meg.

FEKETE PÉNTEK

Ezzel kapcsolatos egy másik, sokkal szomorúbb oldala a tömeghisztériának, illetve a tömegek befolyásolásának. Ez pedig a kedvezményes, vagy „ingyenes” árucikkeknek a kora. Az árleszállítások és áruházak „fekete péntekjeinek” tragédiái a tömeg, illetve az egyes emberek önző, önmagából kifordult, hisztérikus viselkedésének számlájára írható. Megéri a síkképernyő, a nagyobb kenyérpírtó, hogy másokon – szó szerint – átgázoljanak? Sportszereket forgalmazó áruház az első nyitáskor ingyen vásárlást ígért mindazoknak, akik meztelenül érkeznek. Tévedünk, ha azt gondoljuk, hogy nem volt nagy tömeg, és nem volt nagy hisztéria.

Modern marketing, vagy kizsákmányolás és megalázás? Mi az, amivel rá tudnak venni olyasvalamire, amit amúgy nem tennék meg? Mi az ára a lelkeknek? Nagyon sokan azok közül, akik részesei voltak már ilyen árucikkekért folytatott tömeghisztériának, arról számoltak be, hogy borzalmas halálfélelmet éltek át. A leárazott termékekért folytatott harcok létkérdésnek érzik az ember. Évezredekkel ezelőtt a vadász- és csatamezőkön harcoltak, ma az áruházakban.

Sokat azt gondolják, ha egyedi tárgyat birtokolnak, az őket is egyedivé, különlegessé teszi. Egy-egy film első vetítésére tömegek akarnak elsőként bejutni. Miért? Mert győzni akarunk, mert ha nem kaphatunk meg egy bizonyos, hön áhított árucikket, akkor azt, nagyon nem normális módon veszteségnek fogjuk fel.

Nem tudjátok, milyen lélek van bennetek – figyelmeztet Jézus Krisztus. Ne engedjünk a tömegek pszichózisának, hanem bizalommal tárjuk fel szívünket Isten előtt!

G. LEVENTE

Istenhez hanyatló árnyék

A kórház ezen osztályán tényleg csakis fekvő, súlyos betegeket ápolnak. A sok idős néni között egyik már a nyolcvannyolcat is betöltötte. Tehetetlen állapotban, szélütéssel hozták be gyermekei.

Aprócska termete inkább a gyermekkort idézi elő, és gyér hajszálait piciny copfokba fonták lányai. Már felül az ágyban, nézelődik némán, és mindig mosolyog. Mindenki ugyanúgy fogadja – mosollyal – szótlán szemlélődését. Ő a nagy kedvenc az osztályon. Panasz nélkül tűri tehetetlen állapotát: etetik, ültetik, mosdatják, rákötik az infúziót.

Nagy családja van: nyolc élő gyermek – három lány és öt fiú. Közöttük van orvos, több tanár és pap is. Lányai, menyei sorra éjszakáznak nála, a kórteremben. Sosincs egyedül, úgy váltják egymást, hogy semmiben ne legyen hiánya.

A hozzá jött látogatók – pedig csak a közeli családtagok – sorban állnak a folyosón, hogy néhány röpke percre, simogatásra bemenjenek hozzá. Beszélgetnék, de még nincs kit, kérdegetnék, de nem felel. Csupán mosolyog, mint egy boldog kislány, akit nagyon szeretnek. Az unokák úgy fényképezkednek vele, mint valami sztárral, és azonnal küldik tovább az éterben a képeket.

– Összetartó szép, nagy család – bólogatok elismerően, csakúgy magamban néha. És ki tarthatta össze őket ennyire, hogy még Németországból is azonnal sírva hazajönnék?

Reggel cserélik egymást gondozói, akik minden percét, mozdulatát lesik.

Elhózzák otthonról a bibliáját, a kezébe adják, s ő azonnal megnyugván mosolyog, mint gyermek, aki cukrot kapott.

Olga, a legnagyobbik lánya aztán mesélget róla: – Sokan vagyunk, sok unoka, dédunoka. Otthon, falun mindig tele az udvar velünk. Az unokákat valósággal kényeztette. Azt sült azonnal nekik, amit megkívántak. Mostanában csendes társ lett. Sokat ül egyedül a belső szobában, órákat olvasva kopott Bibliáját, és a keresztény rádiót hallgatja.

Délután pap jött hozzá, az ő lelkipásztoruk. Felültették, és ő pici ujjait összekulcsolta. Most végig tudta ülni a rövid felolvasást is.



Lopva arra néztem és láttam, hogy az eddigi határozatlan, tévoa nézése most egyenesen a falon lógó keresztre szegeződött.

– Látod, anyám? Csakis térted jött el a tiszteletes úr.

És ő elégedetten bólogatott madárka fejével.

Éjszaka van, és a benyugtatózott betegek mind alusznak. Olga, anyja ágya mellett ül egy széken, fejét a takarón nyugtatja. Én még ébren vagyok és látom, hogy a néni felül és furcsa mozdulatokat tesz a levegőben. A hold szépen bevilágítja a kórtermet. Fénysugaránál a néni varr: képzeletbeli tübe fűzi a cérnát, sőt még ajkát csücsösítve el is harapja a szálát. Aztán takaróját vasalgatja apró tenyerével. A „vasalgatást” abbahagyva lánya ősz haját fonja be rövid tincsekbe.

– Mennyit dolgozhatott életében? Mennyi berögződött mozdulatsor van az agyában bezárva? – tűnődöm könnyes szemmel.

De még nincs vége a tevékenységnek: a néni párnája alól előveszi a bibliáját, és halk suttogással mormolja az imákat, egyiket a másik után. Nyugodtan ül a félhomályban, és érzem, hogy lelke ablakait kitérte az éjszakában.

A hold meghatódva mosolyog odafentről, és egyik kéklő sugarával csókot nyom az imádkozó kézre. Aztán a beteg gyenge árnyéka párnára hanyatlik, és nemsokára csendesen szuszogni kezd.

VERES PIROSKA



A gyülekezeti házak szerepe

Évekkel ezelőtt egy németországi barátunk meghívására, akivel a román tengerparton ismerkedtünk meg, egy hónapot tölthettünk a feleségemmel Freiburgban.

Egyik vasárnap délelőtt a közeli templomba mentünk el mindnyájan istentiszteletre, ahol jó volt az Úr házában lenni, még akkor is, ha az ígírdetésből mi a feleségemmel majd' semmit sem értettünk.

Az istentisztelet után német barátunk egy, a templomhoz tartozó gyülekezeti terembe vezetett, ahová a hívek nagy része betért. Akkor értettük meg feleségemmel, hogy ez az egyházközség már régóta gyakorolja ezt a szokást, miszerint istentisztelet után egy-egy vasárnap, havonta, vagy nagy ünnepek után összegyűlnek, ha egy szűk órára is. Elbeszélgetnek, elmondják egymásnak napi gondjaikat, örömeiket gyermekeikkel és unokáikkal kapcsolatban, és utána lelkileg jobban feltöltődve térnek haza a vasárnap ebédhez.

Sokat számít ez, olyan, mint egyfajta lelkigondozás a magányos hívek számára – mondta el a magyar szomszéd.

Nos, e pár évtizeddel előtti történet jutott eszembe, amikor a minap egy szép korú, magányos, templomjáró nő mintegy panaszként vetette föl a következőket: sokan, hasonlóan magányosak eljövünk vasárnap a templomba. Istentisztelet után kijövet még pár percig megállunk néhány szóra a templom előtt, aztán haza érve szó szerint bezárkózunk magányunkba. Pedig az egyre apadó magyar egyházi közösségekben is szükség volna az egymásközi közvetlen beszélgetésekre, ami a jobb emberi kapcsolatokat, az összetartozás szellemét szolgálná.

Igaz, hogy már kisebb-nagyobb egyházközségekben léteznek gyülekezeti házak, termek. A kérdés, hogy milyen módon működnek, jó volna erről is olvasni néha. Amit ismerek, a Koltó-Katalin (Petőfi és Júlia egykori szerelmi tanyája) községben működő nagyobb gyülekezeti terem. Ott tartják meg a találkozókat az egy évben konfirmált egyháztagek, az egy évben összeházasodott párok is. A testvérgyülekezetek, énekkarok találkozására is jó szolgálatot nyújt egy ilyen létesítmény.

Ezért van létjogosultsága a gyülekezeti házaknak, ezért kell törekedni arra, hogy, ahol lehet, külkapcsolatokkal, vagy közpénzzel, pályázatokkal, közmunkával megvalósítsuk.

VARGA IMRE

Tegyünk rendet a házasság körül

A nyelvek gazdag szókincsei azért jöttek létre, hogy általuk az emberek egyértelműbben tudják a gondolataikat megosztani egymással. Nem véletlenül van külön szavunk a testvérek szó pontosítására, pl. nővérem, húgom, bátyám, öcsém. A nyelvújítás ma is működik, pl. egy észak-európai nyelvben – mivel az anya és apa szó egyértelműen utal az illető nemére – megalkották a semlegesnemű szülő szót.

Ha azonban van valamire pontos kifejezésünk, de nem azt használjuk, akkor ott valami nagyon nagy baj van a háttérben. Ha a meleg szót halljuk, eszünkbe jut a napsütés, a fűtőtest, rosszabb esetben a lázas gyermek, biológia szövegben a melegvérű állatok csoportja, de semmiképpen sem egy ember-társunk. Ha nem merjük nevén nevezni a homoszexuálisokat, leszbikusokat – ha nem is a magyar kifejezéseinkkel, akkor legalább ezekkel az idegen szakkifejezésekkel –, akkor a mi közösségünkben, e témában, nagy baj van. És azzal, hogy nem nevezzük nevén, még csak fokozzuk a bajt. A házasság szavunk körül is ugyanez a helyzet. Házasságnak egy férfi és egy nő életre szóló, jogilag megerősített kapcsolatát nevezük. Hasonló fogalom a tartós élettársi kapcsolat, de az semmiképpen sem azonos a házassággal, ezért van rá külön kifejezés. Ha egy közösség szükségét érzi, hogy a homoszexuálisok, leszbikusok tartós együttélését egyértelműen megfogalmazza, alkosson erre megfelelő szót, és használja azt. Ha már amennyire hangoztatjuk a szabadságjogainkat, legyen szabad egyértelműen beszélnünk.

Javasolom, hogy ha már ekkora a felzúdulás e témában, alkossuk meg a homoszexuálisok, leszbikusok tartós együttélését egyértelműen megfogalmazó kifejezést: a tartósan együtt élő, két hímnemű váljék egymás zubu-jává amint a zabulás szertartásán és jogi aktusán túl vannak, és, ugyanígy, a két nőnemű tartósan együtt élő személy a hivatalos zabulás után neveztessek egymás zibijének, annak analógiájára, hogy a nő és férfi a házasságkötés után egymás házastársának neveztetik, az élettársi kapcsolatban élők pedig egymás élettársának neveztetnek.

Nem gúnyolódás ez, hanem a rend utáni vágy. Aki akar, éljen másképpen, de akkor vállalja az új kifejezéseket is!

DOBAI LÁSZLÓ

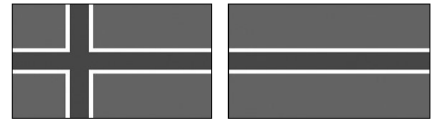
Eltüntetik a kereszteket Norvégiában?

Amikor pár hónappal ezelőtt napvilágot látott a hír, hogy Norvégiában letakarják a kereszteket a menekültek szállásain, sokan arra gondoltak, hogy ez csak egy álhír.

Azóta viszont bebizonyosodott, hogy komolyan gondolják a norvég állami hivatalok, olyannyira, hogy már arra is érkezett javaslat, hogy a norvég zászlóból is vegyék ki a kereszt motívumát. A norvég bevándorlási hivatalnak (UDI) nincs elég helye, hogy elszállásolja az országba érkezett 30 ezer menekültet, ezért egyházi szervezetektől és civil közösségektől kér segítséget. A hivatal azt javasolja a befogadónak, hogy a menedékkérők szállását tegyék „vallásilag semlegesnek.” A legtöbb helyen ezt úgy oldották meg, hogy levették a kereszteket a falról, ha pedig a padló mintázatán látszott egy, akkor szőnyeggel letakarták azt. A cél az, hogy ne bántásuk meg a muszlim menekülteket.

A legtöbb keresztyén felekezetnek semmi baja nincs a szabályozással, többen jelezték, megtiszteltetésnek tartják, hogy menekülteket fogadhatnak, örülnek, hogy segíthetnek, bár volt, aki megjegyezte, nem hiszi, hogy a menekültek sértőnek tartanák a keresztet. Az ellenzők hangja – bár vannak Norvégiában – alig hallatszik.

A Troens Bevis keresztyén közösség vezetője azonban elutasította, hogy az intézmény közepén lévő keresztet eltüntesse. „Ekkoré építettük a templomunkat, ezt eltüntetni olyan lenne, mint leszedni a rózsát a norvég Munkáspárt logójából” – mondta Rune Edvardsen, aki ezzel együtt örömmel várja a menekülteket. A nekik szánt szobák faláról le is vették a keresztyén szimbólumokat. Sok norvég ugyanakkor értetlenül áll a kialakult helyzet előtt, ugyanis a norvég társadalom egy kisebbségi, de fontos része gyakorlati keresztyén. Később a norvég bevándorlási



hivatal módosította a kérését, miszerint a privát szervezetek által felajánlott helyeknek nem kell „vallásilag semlegesnek” lennie.

Olaszországban, a keresztyénység legerősebb államában is megjelentek a norvéghoz hasonló érthetetlen rendelkezések – igaz, egyelőre nem hivatalos szinten. Nemrég lemondott az az iskolaigazgató, aki diákjai sokféle nemzetiségére hivatkozva idén eltörölte a hagyományos karácsonyi ünnepséget, és betiltotta a karácsonyi dalokat is – írta az MTI. A Milánó közelében lévő Rozzano Garofani nevű iskola igazgatója a tanév szeptemberi kezdetén bejelentette, hogy az intézménybe járó, különböző nemzetiségű és eltérő vallású tanulók iránti tiszteletből a decemberi karácsonyi koncertet télkoncertre keresztelik át, az Olaszországban megszokott karácsonyi énekek pedig nem voltak a műsoron.

Országos vitát váltott ki tavaly Marco Parmának az a rendelete is, hogy az egyébként állami oktatási intézmény termeiben semmilyen karácsonyi vallási jelképet ne helyezzenek el, egyedül a fenyőfát, a hóemberes rajzokat és az ünnepi díszeket engedélyezte. Az olasz miniszterelnök ezután kijelentette: a vallások közötti párbeszéd nem azt jelenti, hogy „saját identitásunkat politikai korrektségbe fojtsuk”.

A felborult világszemléletű Európában sokan újra elkezdtek keresni az identitásukat, ám úgy tűnik, ez egy hosszú és vitáktól sem mentes út lesz Európa hitvalló keresztyénei és a semmiben sem hívó kozmopolita polgárok között.

VIATOR

Norvégia lehetővé tenné a műtét nélküli nemváltást

A norvég egészségügyi minisztérium az elmúlt hetekben nyújtott be egy törvényjavaslatot, amely lehetővé tenné, hogy aki elégedetlen a társadalmi nemével, anélkül változtathassa meg jogilag, hogy biológiailag is át kelljen műtétne magát.

Bent Hriie egészségügyi miniszter szerint az ország ugyan az alternatív nemi identitás elharcosa, a jelenlegi szabályozás mégis nagyon elmaradott, mert az egyén helyett az egészségügyi szolgáltatók kezébe adja a döntést a jogi nemről: aki váltana, többéves, nehézkes folyamaton kell végighaladnia, pszichátriai tesztekkel, hormonkezelésekkel és visszafordíthatatlan műtétrel.

Az új tervezet szerint, ha egy személy úgy érzi, hogy a társadalmi neme eltér a születéskor kapott biológiai nemétől, joga van ahhoz, hogy a saját tapasztalata alapján megváltoztassa azt. Ha elfogadják, a jövőben csak ki kell tölteni a megfelelő nyomtatványt, és elküldeni az állampolgári státuszt nyilvántartó hivatalba. Sőt akár interneten keresztül is el lehet majd intézni, ahogy 2008 óta a névváltoztatást is.

Az új törvény értelmében 18 évről 16-ra csökkenne az önálló jogi nemváltás alsó korhatára, onnantól szülői beleegyezés nélkül is kérvényezhető a folyamat. 6 és 16 év között szülői engedélyköteles a folyamat, de még ha egy szülő ellenzi, akkor is dönthet a hatóság a gyerek javára.

Akik vigyáznak a keresztekre Norvégiában

Ma teljesen megdöbbenem. Jó döbbenet volt. Eddig ezt senki nem mondta nekem, és nem feltételeztem... Zsombor norvég állami körzeti iskolába jár, első osztályos [a jövő héten lesz 6 éves]. Ma, iskola után kérdezi, merre kell húzni a hosszú ó ékezetét. Mondom: jobbra.

– Miért?
– Mert arra kell.
– De miért?
– Mert úgy találták ki azok, akik kitalálták a betűket.

– Kik?
– A régi emberek.
– De azt nem az emberek találták ki.
– Hát ki? – kérdem én.
– Isten – mondja Zsombor.
– ?? – Ezt neked ki mondta? – kérdem felnézve.

– Senki.
– Honnan tudod?
– Hát, mert úgy van. Isten teremtett mindent, akkor Ő teremtette a betűket is, a színeket, mindent.

– Igen, igazad van. De ti mit csináltatok ma az iskolában??

– Hát néztünk egy filmet, Isten teremtette az embereket, meg az egészet, az az ember adta a neveket az állatoknak, de megfordította, a rókának adta a nyúl nevet, és a nyúlnak a róka nevet, aztán látta, hogy nem jó, és kicserélték. A kígyó becsapta az ember feleségét, hogy egye meg a mérgezett almát. Az alma lent sárga volt és fent piros. Akkor Jézus leszúrt egy nagy tűzkardot a fa elé (ez egy nagy fényes kereszt volt, utána lerajzolta), és kiküldte őket, és lezárta az egész erdőt, hogy ne tudjanak bemenni. De nem az emberek voltak a rosszak, ahogy Nagyanyó mondta (felemelte az ujját), hanem a kígyó, ezért a kígyó dupla büntetést



kapott, mert neki a lábát is eltüntette az Isten, és ki is küldte, az embereket csak kiküldte.

Csak álltam és nagyon kerek szemekkel néztem rá. Nekünk első osztályban Aschiutat tanították. [A negyven évesek nemzedéke emlékezhet rá, így hívták azt a ronda kis gnómot, amelyet a román tankönyvben minden leckéhez, feladathoz odarajzoltak – de ma sem tudom, mi volt a szerepe...]

Mire Zsombor:

– Meg akarod nézni? Gyere (és ment a számítógéphez) ird be a youtube-ba hogy Jesus og God, vagy valami ilyesmi.

Ez a természetesség a csodálatos, ahogy kezelik a kérdést, és óriási szerintem, hogy így beleivódik a gyerekekbe az iskolából, családi háttér nélkül is, két dolog is, ami látszik ebből a beszélgetésből: 1.) mindent Isten teremtett, a tudósok evolúcióját is, a többi csak hogyan és részletkérdés; 2.) az ember eredetileg nem rossz, Isten nem rossznak teremtette.

És nincs szétválasztva, hogy ezt tanultuk vallásórán, amazz meg a tanító nénitől, mert a tanító néni tanítja az egészet. Azért egy felnőtt társadalom egyáltalán nem véletlenül lesz olyan, amilyen! A norvégok, még ha nem is templomjárók, tisztelik a természetet és tisztelik embertársaikat, mint Isten teremtményeit, mert van hitük.

JUHÁSZ MÁRTA

Jogi abortuszt hajthatnának végre a férfiak Svédországban

Ezzel a megdöbbenő ötlettel állt elő a svéd Liberális Párt ifjúsági szárnya (LUF Väst), arra hivatkozva, hogy nemi alapon nem különbözhetnek a nők és a férfiak jogai a gyermekvállalás tekintetében.

A kezdeményezés célja, hogy Svédországban a férfiak kapjanak lehetőséget a jogi abortuszra. A javaslat szerint a terhesség 18. hetéig a férfi mondhatson le az apai jogokról és kötelezettségekről, így a gyermek megszületése után ne kötelezhessék eltartásra – magyarázta a The Localnak a LUF Väst alelnöke, Marcus Nilsen.

A javaslat abból indul ki, hogy amelyik férfi nem akar apa lenni, akkor ő is dönthessen erről, jogilag lemondva bármilyen felelősségről a leendő gyermek felé. A javaslat nem azért szü-

letett, mert olyan sok férfi tagadná meg a gyermekváltás kötelezettségét, sokkal inkább egy kifordított és feje tetejére állított logika alapján, miszerint ha egy nő dönthet saját terhességéről, akkor egy férfi is dönthessen apai kötelezettségéről. A fiatal liberálisok szerint egy férfi eddig erről nem dönthetett, míg az anya a valódi abortusz révén ezt megteheti, tehát a férfit ezáltal jogsérelem éri. A liberálisok arra nem tértek ki, hogy mi legyen az apaság jogával, ha történetesen az anya nem akarja a gyereket, az apa viszont szeretné azt megtartani.

A kérdés minden értelmetlensége mellett okafogyott, hiszen a svéd társadalomban a természetes születések száma meredeken zuhan, a gyermekvállalási kedv soha nem látott mélyponton van a skandináv államban.

Kereszt-kérdés

Megdöbbenve olvasunk a sajtóból olyan híreket, miszerint Európa egyre több zászlajából, jelképéből a toleranciára hivatkozva kiiktatják a keresztet. Pár hónapja olvastam, hogy a világ két leg-híresebb futballklubja, a Real Madrid és a Barcelona címeréből akarják eltörölni ezt a jelképet, legutóbb pedig Norvégia zászlójáról lehetett olvasni ugyanezt. De hát, ha éppen azt szedik le, ami meghatározza azt, akkor mi lesz a zászlón?

Felháborodunk ezen még mi reformátusok is. Pedig aztán mi egészen különös módon állunk ehhez a témához. A keresztyén ember számára ugyanis drága dolog Jézus Krisztus keresztje. Bennünket, reformátusokat sokszor vádolnak, hogy templomainkból kikerült a kereszt. Nincs a templomtornyon, nincs a falon, nincs az úrasztalán... Tudjuk, ennek egyháztörténelmi oka is van, őseinket nem éppen simogatták vele.

Ha jobban belegondolunk azonban, igaz, nem festve, sem faragva, de a szőszékeinken mégiscsak ott van a kereszt, hiszen Krisztus nem azt parancsolta az övéinek, hogy keresztet állítsanak vagy hordjanak, hanem azt, hogy a keresztről prédikáljanak: „Mert a keresztről való beszéd bolondság ugyan azoknak, akik elvesznek, de nekünk, akik megtartatunk, Isten ereje.” (1Kor 1,18) Csak bátorítani tudok mindenkit, hogy hirdessük mi is a kereszt evangéliumát. Nem bántom azokat, akik nyakláncon hordják a keresztet, de boldogabb lennék, ha beszélne nekünk a keresztről, mert lám, ha csak divatból tesszük ki, az az aktualitását hamar elveszti.

Vagy ne beszéljünk róla, de mindig gondoljunk rá? Nem! Beszéljünk róla, de közben szívből gondoljunk arra, aki szenvedett, feláldozta magát értünk.

Börtönmissziós lelkészként nagyon sokszor szolgálók ortodox kápolnában, vagy éppen egy olyan teremben, ami egyáltalán nem emlékeztet egy református környezetre. Egyszer azonban, míg a rabokat vártam, hogy jöjjenek istentiszteletre, figyelmes lettem valamire. A rácsokban megláttam a keresztet. Nem vízió volt, mert valóságosan olvastam ki az üzenetet, amit tovább is adtam: ha felnéztek rá, mint egykor az ércikgyóty figyelműk, ti is megmenekültök!

Nos, Európa tényleg mindent ki akar dobni, ami megmenethetné az életét? Lásuk meg a kereszt lényegét! Van, aki még látni se akarja, nemhogy hallani róla!

RÁCZ ERVIN

Évforduló

BODOLA SÁMUEL (1790–1866)



150 éve, 1866. ápr. 22-én hunyt el zágoni Bodola Sámuel ref. püspök. Lp. Héderfáján (1816), Marosvásárhelyen (1818-20); teol. tanár Székelyudvarhelyen (1820), Mvhelyen (1833), Nagyenyeden (1841), Mvhelyen (1850), Kvárt (1854-61); erdélyi főjegyző (1836), helyettes püspök (1854), püspök (1861). Megkezdte az erdélyi egyházkerület Névkönyvének kiadását (1858). Konfirmációi kátéja 6 kiadást is megért (*Katékbismus* – 1832, *Keresztény hittan* – 1848). 50 év lp-i szolgálat után hunyt el.

VAJÁNYI LAJOS (1828–1891)

125 éve, 1891. ápr. 26-án hunyt el Vajányi Lajos ref. lp. Nemzetőr hadnagy az 1848/49-es szabadságharcban; szadellői (1852), körtvélyesi slp.; apját követve perkupai-varbóci lp. (1854-91); tornai esperes (1884-91). Méhészettel, szőlészettel és orvoslással is foglalkozott: lelkészársai körében méhészegyletet szervez; a filoxéra pusztítás után amerikai szőlőfajták ültetésére sarkall; az 1872-es kolerajárványkor segít a gyógyításban. Kazincbarcikán nevét viseli a Bajtársi Egyesület.



Hitt, Remény, Szeretet
Pálffy

KECSKEMÉTI FERENC (1855–1916)



100 éve, 1916. ápr. 21-én hunyt el Kecskeméti Ferenc ref. lp., orsz. képviselő (1901-10). Tanulmányait a Bp-i teológián (1874-77), Edinburgh-ban (1878-79)

végezte. New York-ban ő az első magyar ref. lp. (1881), az első magyar ref. templom alapkövének letévője. Makói slp. (1884), békési lp. (1885-1916). Nagypéntek délben halt meg, Kecskeméthy István kvári teol. tanár húsvétkor mondott felette gyászbeszédet. A *Hogyha éltünk vándorútja* kezdetű ének szerzője, több ének fordítója.

Jézussal együtt vállalkozni

A világ legjobb menedzserétől tanulunk – hirdeti a „Menedzsment Jézussal” nevű szemináriumot Kiss Ulrich atya. Eredetileg lelkigyakorlatnak indult, mára viszont már komoly menedzserképzéssé vált az üzleti életbe evangéliumi szemléletet és magatartást vivő képzés.

A szeminárium kiindulópontja Jézus élete. Ulrich atya elmagyarázza a kiégett és megfáradt cégvezetőknek, hogy Jézus és az édesapja építési vállalkozók voltak, nem egyszerűen csak ácsok. Jézusnak ebből kifolyólag vállalkozói döntéseket is kellett hoznia. Megtalálni – mai nyelven – a munkatársakat, a nyersanyagokat, a beszállítókat és az ügyfeleket. Ez a szervezési munka Jézus spirituális szolgálatában is folytatódott, amikor tanítványokkal dolgozott és embereket szólított meg. „Ezeket a hétvégéket meg szoktam kérdezni a résztvevőket, el tudják-e képzelni, hogy Urunk áfacsaló volt? Hát azt nem, felelik. És nem az ő példáját kellene követni? Rendszerben – így a vállalkozók –, de akkor nem lehet megélni. Na, akkor azt a kreativitást, amelyet az adó-elkerülésbe öltök, fordítsátok inkább fejlesztésre és a törvénytisztelő, felebarátra is figyelő magatartásra” – hangzik az atya tanítása.

A cégvezetés nem független a vallástól, hiszen a vallástól semmi nem független – vallja a jezsuita szerzetes –, de nem kritérium, hogy a résztvevők keresztyének legyenek. A „Menedzsment Jézussal” egy-egy hétvégéje 10 foglalkozásból áll. Elhangzik egy rövid ige az Evangéliumból, ami egy adott kérdésre vagy problémára irányítja a figyelmet, és mindenki elme-

séli, ő hogy látja, hogy műveli ezt a saját vállalkozásában. Ez a képzési forma nonprofit cégeknek is szól, sőt államtitkárok, politikusok is felkeresték már a szemináriumot. A közös foglalkozás egyik fontos célkitűzése, hogy megtanítsa a vezetőknek a hosszú távú tervezést és a siker türelmesebb várását.

MIRE KELL FIGYELNI?

„Mindennek az időbeosztás a kulcsa” – tanítja Ulrich atya. „Azt szoktam mondani, teljesen elég volna, ha heti négy órában dolgoznának a menedzserek. Utána menjenek golfozni, mint Eisenhower elnök, mert egyik sem attól lesz sikeres, hogy egész nap értekeznek, és nyúzza a munkatársait. Az eredmények 80 százaléka valójában a befektetett energia 20 százalékából ered. Ez az egyetemi tanulmányoktól a pénzügygyűjtésen át az acélgyártásig mindenre igaz. Ha Jézus tanításait mint kis vállalkozásokat képzeljük el, ő ezt is csodálatosan művelte. Meghatározta a célokat, azt, hogy mit nyújt a társadalomnak, és ehhez milyen erőforrásokat kell mozgósítania. Meghirdette a kapernaumi zsinagógában a programját, azt, amit egyébként már Ezékiel próféta is, az Isten országának rendjét és mélységes titkát, tehát még csak új sem volt, de ő azt mondta, a jelenben van rá szükség. Nem »egyszer majd« lesz, mint a kommunizmus” – fejt ki Ulrich atya.

Jézus először csapatot épített. Addig nem csinált semmit. Olyanokat választott ki, akiket ma egyetlen szemináriumba nem vennének fel kispapnak, hirtelen haragú, fafejű, akarnok fiúkat... De ő azt akarta megmutatni, mindenki van potenciál, és erre kell építeni. A vezetőnek meg kell határozni az általános célt, de a konkrét feladatokat már a csapattal dolgozza ki. A jezsuita atya a legnagyobb kérdésnek az utódlást látja. A hozzá járók 80 százaléka a döntés küszöbén áll, kinek adja át a felhalmozott tudását. Jézus a tanítványaira bízta Isten országának hirdetését – nem csak feladatot és hatalmat adott az ő gyermekeinek, hanem meg is bízott bennük – vallja a szerzetes.

VIATOR



Fricska

Egy teológust gyülekezeti munkára osztottak be. Az idős gondnok a szárnyai alá vette a fiatal embert, aki nem igazán ismerte ki magát a lelképásztori hivatalban. A teológus minduntalan kérdésekkel fordult a gondnokhoz: – Hol vannak az anyakönyvek? – Nem tudom, fiam – válaszolta a gondnok. – Hogy kell kitölteni

a nyugtákat? – Nem tudom, fiam. – Mít kell beírni a szolgálati munkanaplóba? – Nem tudom fiam. – Nem baj, ha ennyit kérdezek? – bizonytalanodott el a teológus. – Nem baj, fiam – válaszolta a gondnok. – Kérdezzen csak nyugodtan, hogy okosodjon az egyház dolgaiban!

HARANGSZÓ

A Királyhágómelléki Református Egyházkerület gyülekezeti lapja
ISSN 1221-0323
Megjelenik kéthetente.

Szerkesztőbizottság: Ghittea-Szabó József-Levente, Oroszi Kálmán, Rácz Ervin, Szomor Attila, Tokár Sándor, Tötös Beáta, Wagner Erik. **Felölős szerkesztő:** Visky István. **Tördelőszerkesztő:** Petrikó Ildikó. **Szerkesztőség:** 410001 Nagyvárad, Moscovice (Szilágyi Dezső) u. 14. sz. Tel.: 0726-242824, 0259-416067. E-mail: harangszoujsag@gmail.com. Honlap: www.kiralyhagomellek.ro, http://www.facebook.com/harangszo, http://www.harangszoujsag.wordpress.com.

Készült a Királyhágómelléki Református Egyházkerület Szentzi Kertész Ábrahám Nyomdájában. **Felölős vezető:** Wagner Erik. A lap terjesztése a lelkési hivatalokon keresztül történik. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beérkező irásoktól rövidített és szerkesztett formában közölje. Meg nem rendelt kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.